

This is a self-archived version of the original publication.

The self-archived version is a final draft of the original publication.

To cite this, use the original publication:

Tanskanen, T. 2023. Merkityksellistä työtä taiteen ja kulttuurin parissa jatkuvasti elävissä kehyksissä. Talk-verkkolehti, Taide / Art 26.5.2023.

Link to the original publication: <https://talk.turkuamk.fi/taide/merkityksellista-tyota-taiteen-ja-kulttuurin-parissa-jatkuvasti-elavissa-kehyksissa/>

All material supplied via Turku UAS self-archived publications collection in Theseus repository is protected by copyright laws. Use of all or part of any of the repository collections is permitted only for personal non-commercial, research or educational purposes in digital and print form. You must obtain permission for any other use.

Merkityksellistä työtä taiteen ja kulttuurin parissa jatkuvasti elävissä kehyksissä

26.05.2023

Kirjoittajat

Timo Tanskanen koulutusjohtaja, ARENEn kulttuurialan kehittämisryhmän puheenjohtaja, Turun ammattikorkeakoulu / Taideakatemia

Lukuvuonna 2022–2023 Turun ammattikorkeakoulun Taideakatemiasta on valmistunut tai valmistuu pari sataa kulttuurin ja taiteen ammattilaista. He ovat opiskelleet pitkälti poikkeusoloissa ja kohdanneet niihin liittyviä muutoksia – saaden näin projektimaisen työelämän edellyttämiä valmiuksia.

Taidekampusemme on yksi Suomen upeimmista korkeakoulutiloista, jossa historia ja huippumoderni kohtaavat saman katon alla. Osana Taideakatemiamia on vanha köysitehdas, jonka pitkää käytävää kannattelevia pilareita kunnostetaan parhaillaan. Kolmen viime kesän aikana Linnankadun Taidekampususta on remontoitu sisäpuolelta. Nyt neljäntenä kesänä työmaa laajeni kampuksen ulkopuolelle julkisivuihin ja vanhan köysitehtaan pilareiden ja niiden perustusten uusimiseen. Pilariremontti on muuttanut kulkureittejä, mutta silti olemme päässeet VALMIS!-juhlaan tälläkin kertaa juhlistamaan lukuvuonna 2022–2023 valmistuneita ja valmistuvia kulttuurin ja taiteen ammattilaisia.

Parhaillaan käynnissä oleva Taidekampuksen remontti konkretisoi sen, että arvokkaiden asioiden vaaliminen vaatii työtä. Vanhaa on kunnioitettava, mutta emme saa jättää sitä oman onnensa nojaan rapistumaan. Tilojen tulee kestää ja elää ajassa.

Poikkeustilat oppimisympäristöinä

Ammattikorkeakoulututkinnon laskennallinen suoritus aika on neljä vuotta. Suurimmalle osalle tämän lukuvuoden päättyessä valmistuvista opiskelijoista remontti on vaikuttanut opintojärjestelyihin ja oppimistiloihin jossakin vaiheessa opintoja. Työmaa on haitannut tiloissa toimimista, mutta remontin tuomat ajanmukaistukset palvelevat taiteen ja median koulutusta pitkälle tulevaisuuteen.

Opiskeluaikaan on sijoittunut muitakin poikkeustiloja. Esimerkiksi koronapandemia on leimannut vahvasti opintoja.

Muutokset suunnitelmissa ja järjestelyissä voivat vaikuttaa oppimiseen. Työelämä, etenkin taiteen ja median alalla, on usein projektimaista – samalla jatkuvaa muutosta ja monimuotoisuutta. Opinnot remontin ja koronapandemian keskellä Taideakatemiassa ovat siis olleet eräänlainen äärimmäinen tosielämäsimulaatio.

Oppimissimulaatioissa on olennaista tuki ja turvaverkko. Tällaisen tuen olemme pyrkinneet tarjoamaan. Toisaalta taiteen ja median aloilla opiskelussa ei tarvita keinotekoisia harjoitteita. Aito vuorovaikutus oikeiden yhteistyökumppaneiden ja yleisöjen kanssa on ollut olennainen osa opintoja alusta alkaen.

Taide ja hyvinvointi

Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cupore julkaisi keväällä tutkimuksen taiteilijoiden työhyvinvoinnista. Nostan esiin suurin lainauksin muutamia huomioita tuloksista:

Hyvässä ammatillisessa elämässä oma osaaminen ja vahvuudet, työmotivaatio, työstä saatava korvaus sekä kokemus työn merkityksellisyydestä itselle ja muille ovat tasapainossa. Taiteilijoilla kokemus työn merkityksellisyydestä on vahvaa. Ylpeys työstä liittyy työn merkityksellisyyteen ja työlle omistautumiseen. Se on tärkeä myönteinen voimavaroitekijä työhyvinvoinnissa.

Taiteilijan tulee hallita oman taiteenalan tai ammatin erityisosaaminen, mutta tarvetta on usein myös esimerkiksi erilaisille työelämä-, tuotanto- ja projektinhallintataidoille. Taiteilijat kaipaavat lisää osaamista muun muassa työmahdollisuuksien löytämisessä ja apurahojen hakemisessa sekä oman työn hinnoittelussa ja markkinoinnissa.

Selkeä enemmistö taiteilijoista haluaisi nähdä taiteilijuuden ammattina muiden ammattien rinnalla niin, se myös turvaisi tekijälleen riittävän toimeentulon.

Taiteilijoiden työhyvinvointia tukevat useimmin etenkin mahdollisuus vaikuttaa oman työn tavoitteisiin, sisältöihin ja aikatauluihin, mielekkäät työtehtävät ja työn sisältö, työn monipuolisuus sekä uusien asioiden oppiminen ja työssä kehittyminen. Vapaus päättää omista työajoistaan ja työn sisällöstä edellyttää kykyä johtaa omaa työtään.

Taiteilijan ammattitaitoon liittymätön työ koetaan usein kuormittavaksi, sen sijaan taiteilijan työ eri toimialoilla voi myös tukea työhyvinvointia. Taiteilijan työn tekeminen myös muilla kuin taiteen toimialoilla näyttää vaikuttavan tulojen suuruuteen. ([Cupore 2023](#).)

Oppimissuunnitelmissamme olemme huomioineet Cuporen tutkimuksessa esiin tuodut teemat. Taideakatemia monitaiteinen oppimisympäristö tarjoaa opiskelijoillemme mahdollisuuden laajentaa osaamistaan sekä ylittää taiteen ja median raja-aitoja. Taiteen ja median ammattilaiseksi kehittyminen tapahtuu vuorovaikutuksessa muiden opiskelijoiden, henkilökunnan, yleisöjen, työelämän ja ympäröivän maailman kanssa. Osana Turun aktiivista kulttuurityöelämää Taideakatemia opiskelijoilla on ollut mahdollisuus kasvaa ja löytää keinoja oman osaamisen ammattimaiseen hyödyntämiseen.

Taiteilijat toimivat aktiivisesti – myös yrittäjinä

Tiistaina 23.5.2023 Suomen kulttuurirahaston Varsinais-Suomen rahaston vuosijuhlissa jaettiin apurahoja tieteen ja taiteen tekijöille ([Varsinais-Suomen Kulttuurirahasto 2023](#)). Oli ilo huomata alumniemme aktiivinen ja arvostettu toiminta varsinaissuomalaisen taiteen kentällä. Apurahansaajien joukossa oli lukuisia tuttuja taiteilijanimiä, jotka ovat ponnistaneet

uralleen Taideakatemiasta – tai käyneet täydentämässä osaamistaan täällä jossain vaiheessa ammattiuraansa.

Muutama viikko sitten Creative Finland julkaisi tilastoja luovien alojen liiketoiminnasta Suomessa. Tavallisten kansalaisten ja päättäjien on välillä vaikea hahmottaa kuinka laajasta ja merkittävästä toimialasta on kyse. Tämä nähtiin muun muassa koronarajoitustoimenpiteissä, jotka koettelivat erityisen raskaasti luovia aloja. Luoviin aloihin kuuluvat luovat palvelut, tapahtuma-ala ja monistettavat sisällöt. Näiden yhteenlaskettu liikevaihto viime vuonna oli 13,5 miljardia euroa. Se on enemmän kuin Suomen elintarviketeollisuuden tuotannon liikevaihto. ([Creative Finland 2023](#).)

Suomessa toimii yli 130 000 luovien alojen yritystä. Huomionarvoista on, että valtaosa yrittäjistä toimii itsensä työllistäjinä ([Creative Finland 2023](#)). Kehittämällä luovien alojen toimintaedellytyksiä ja luomalla mahdollisuuksia yrittäjille työllistää uutta henkilöstöä synnytetään merkittäviä työllisyysvaikutuksia.

Tarinat vaikuttavat

Taideakatemiassa yhdistyvät taide ja media. Fiktio ja fakta. Tarinat ja tosiasiat. Taidetta tarvitaan kyseenalaistamaan, kommentoimaan, ilahduttamaan, ärsyttämään ja luomaan tunnetiloja. Taitavasti kerrotut tarinat ovat olennainen osa kulttuuriamme ja identiteettiämme. Niiden avulla rakennamme imagoa ja sanoitamme arvomaailmaamme. Tunteen syntyminen vahvistaa kokemusta. Muutoksen toteutumisessa kokemuksella ja osallisuudella on tärkeä rooli.

Suomen tarina on ollut näihin päiviin sodanjälkeisen jälleenrakentamisen tarina. Sukupolvien vaihtuessa on tärkeää pohtia, millaisen uuden tarinan me rakennamme Suomelle. Millaiseen suomalaisuuteen ja osallisuuteen se perustuu?

Tarinoilla ja mielikuvilla voi olla ratkaiseva vaikutus taloudellisiin päätöksiin ja ihmisten käyttäytymiseen. Jokainen meistä on pystynyt sanoittamaan todellisen tarpeen jollekin hankinnalle tai teolle. Usein tunneperäinen päätös on myöhemmin verhoiltu rationaaliseksi järkipäiseksi ratkaisuksi.

Myös journalismi on täynnä tarinoita. Naapurimaastamme näemme, miten yhteiskunta rakentuu yhteisesti hyväksytylle valheelle, jota pidetään yllä osaltaan uutisiksi ja journalismiksi nimetyillä tarinoilla.

Tekoäly pystyy tuottamaan sekunneissa uskottavan näköistä tekstiä ja kuvaa, jolla viestintää vahvistetaan. Kuinka suuri osa tästä puheesta on tai voisi olla tekoälyn tuottamaa?

Luotettava, oikeasti faktoihin perustuva objektiivinen journalismi on äärettömän tärkeää moniäänisen kansalaisyhteiskunnan olemassaolon kannalta. Samalla median keinoja käytetään vaikuttamiseen, oman edun ajamiseen, toisten mustamaalaamiseen, totuuden peittämiseen tai muuksi muuttamiseen.

Valmistuvilla median ammattilaisilla on taito käyttää osaamistaan hyvään tai pahaan – rakentamiseen tai rikkomiseen. Toivon, että ammatillinen identiteettinne johtaa teitä totuuden tavoittelussa. Toivon, että rehellisyys ja luotettavuus nousevat uudeksi trendiksi.

Verkostot kannattelevat

Perinteisesti Taideakatemiaan uudet opiskelijat otetaan vastaan orientoivalla viikolla kättelyllä ja koulutusjohtajan tervetuliaistilaisuudella. Siinä tilaisuudessa pyydän uusia opiskelijoita katsomaan vierustoveriaan ja muistamaan, että tulevaisuudessa hän voi olla lähin kollega, alainen tai esihenkilö. Opiskeluaikana syntyvät verkostot ja ystävyysuhteet kantavat pitkälle työelämään. Valmistuvat opiskelijamme pääsevät heittäytymään punomansa verkoston kannateltavaksi – ja kannattelemaan muita.

Henkilökuntamme on ollut kannattelemassa opiskelijoita opintojen aikana – ja uskon, että heiltä on saatu sellaista osaamista ja asennetta, joka kantaa myös tästä eteenpäin. Esimerkiksi kyky työllistää itse itsensä, löytää osaamiselle oikea paikka yhteiskunnassa ja tehdä työtä sinne, missä sitä ei vielä tiedetty olevankaan.

Taiteella merkityksiä ja merkityksellisyyttä

Taide ja kulttuuri sekä työ taiteen ja kulttuurin parissa tekevät elämästä elämisen arvoista. Taideakatemialta valmistuvilla on mahdollisuus ja taitoa luoda merkityksiä ja olla merkityksellisiä läheisilleen, yleisöilleen ja koko yhteiskunnalle.

Lämpimät onnittelut kaikille teille valmistuville!

Haluan kiittää kaikkia opiskelijoitamme kuluneesta lukuvuodesta. Osaamisenne näkyy vahvana Turun alueella, koko Suomessa sekä kansainvälisillä areenoilla.

Erytyskiitokset osoitan upealle henkilökunnallemme, joka on tehnyt kaikkensa korkeakoulumme toiminnan mahdollistamiseksi myös tänä lukuvuonna. Luovuutta on tarvittu ja tarvitaan etenkin poikkeusoloissa, arvokkaiden perinteiden ja uuden kohdatessa.

Kuva: Eetu Ronkainen, Solvent, 2023

Lähteet

Perttunen, Anu-Katriina & Tarjanne, Petra 2023. [Tilannekuva luovien alojen ja tapahtumalan liiketoiminnasta kertoo miljardiluokan liikevaihdosta.](#) Creative Finland. Viitattu 26.5.2023.

Ruusuvirta, Minna; Lahtinen, Emmi, Rensujeff, Kaija & Leppänen, Aino 2023. [Taiteen ja kulttuurin barometri 2022. Taiteilijoiden työhyvinvointi. Cuporen verkkojulkaisuja 72.](#) Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cupore. Viitattu 26.5.2023.

Varsinais-Suomen Kulttuurirahasto 2023. [Varsinais-Suomen Kulttuurirahasto jakoi 1,42 miljoonaa tieteelle ja taiteelle.](#) Varsinais-Suomen rahasto. Viitattu 26.5.2023.